

กระทู้ถามที่ ๐๑๒ (ร.)

วุฒิสภา

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลกระทบพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อเกษตรกรสวนป่า และไม้ยืนต้น

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

สืบเนื่องจากประกาศกระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบการเกษตรกรรม ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ กำหนดนิยามพื้นที่ประกอบการเกษตรกรรม เพื่อจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราต่ำ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเจ้าของที่ดินใช้ประโยชน์ที่ดินให้เต็มประสิทธิภาพ ไม่ปล่อยไว้เป็นที่รกร้าง ซึ่งจะต้องชำระภาษีในอัตราที่สูง ซึ่งเป็นนโยบายที่ดี นำชื่นชม

ในประกาศข้างต้นมีบัญชีแนบท้ายระบุชนิดพืช และอัตราขั้นต่ำของการประกอบการเกษตรต่อไร่ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาว่าเป็นที่ดินประกอบการเกษตรหรือไม่

ประเด็นที่นำมาสู่การตั้งกระทู้ถามนี้ คือ

๑. บัญชีแนบท้ายระบุชนิดพืชขั้นต่ำต่อไร่ ในลักษณะพืชเชิงเดี่ยว แต่ในความเป็นจริง มีประชาชนจำนวนมากปลูกพืชหลายชนิดปะปนกันแบบเกษตรผสมผสาน แต่ไม่มีการกำหนดการใช้พื้นที่เกษตรกรรมลักษณะดังกล่าว

๒. บัญชีพืชชนิดที่ ๕๑ พืชกลุ่มให้เนื้อไม้ ระบุอัตราขั้นต่ำ ๑๐๐ ต้นต่อไร่ เป็นการระบุที่อาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากพืชกลุ่มให้เนื้อไม้มีหลายชนิด ทั้งต้นทรงพุ่มกว้าง เช่น ฉำฉา ยางนา เป็นต้น ต้นทรงพุ่มขนาดกลาง เช่น ประดู่ป่า และต้นทรงพุ่มน้อย ซึ่งจำนวนต้นในพื้นที่ย่อมแตกต่างกัน ต้นไม้ที่มีรอบตัดฟันเร็ว ปานกลาง ช้า มีจำนวนต้นในพื้นที่แตกต่างกัน อีกทั้งการทำสวนป่าบางประเภท เช่น สวนสัก เมื่อเริ่มปลูกมีจำนวนต้นมาก เช่น ๑๐๐ ต้นต่อไร่ เมื่อเวลาผ่านไปต้องตัดแต่งเอาต้นไม่สมบูรณ์ออกให้เหลือต้นไม่จำนวนน้อยลง เพื่อให้ได้เนื้อไม้ที่สมบูรณ์ เช่น ๕๐ ต้น หรือ ๔๐ ต้นต่อไร่ ซึ่งการกำหนดจำนวนพืชกลุ่มให้เนื้อไม้ ๑๐๐ ต้นต่อไร่ อย่างเดียวเหมือนกันหมด จึงไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและไม่ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ยืนต้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลทราบถึงผลกระทบ ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการออกประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ อย่างไร

๒. รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขข้อจำกัด หรือปัญหาอุปสรรคเพื่อลดผลกระทบต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

๓. รัฐบาลได้ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายใช้ประกอบการทำงานหรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

อำพล จินดาวัฒนะ

สมาชิกวุฒิสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๑๒ (ร.)

ของ นายอำพล จินดาวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง ผลกระทบพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒

ต่อเกษตรกรรมสวนป่าและไม่ยืนต้น

ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ รัฐบาลทราบถึงผลกระทบ ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการออกประกาศเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบข้อ ๑ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า การดำเนินการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในปี ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา ยังไม่พบปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีการทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ (พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ) ได้กำหนดกลไกให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ไว้อย่างชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใด มีประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากคณะกรรมการภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด (คณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ) ได้

เมื่อคณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ ได้ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีแก่ อปท. แล้ว จะส่งคำปรึกษาหรือคำแนะนำดังกล่าวให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา หากกระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับคำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ กระทรวงมหาดไทยจะส่งคำปรึกษาหรือคำแนะนำดังกล่าวให้คณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ อื่น และ อปท. ทุกแห่งทราบ เพื่อให้ถือปฏิบัติต่อไป

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่กระทรวงมหาดไทยไม่เห็นด้วยกับคำปรึกษาหรือคำแนะนำของคณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ กระทรวงมหาดไทยจะส่งเรื่องพร้อมกับความเห็นไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (คณะกรรมการฯ) ซึ่งมีปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธาน เพื่อให้คณะกรรมการฯ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ หรือให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ ซึ่งเป็นช่องทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงผลกระทบ ข้อจำกัดหรือปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ โดยที่ผ่านมามีคณะกรรมการฯ ได้มีการพิจารณาให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำอย่างต่อเนื่อง

คำถามข้อ ๒ รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขข้อจำกัด หรือปัญหาอุปสรรคเพื่อลดผลกระทบต่าง ๆ เหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบข้อ ๒ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ จะจัดเก็บตามประเภทการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง โดยที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรมจะต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม (ประกาศฯ) ซึ่งกำหนดให้การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม หมายถึง การใช้ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างตามความหมายของคำว่า “ประกอบการเกษตร” ในระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงการทำเกษตรแบบผสมผสานด้วยแล้ว ทั้งนี้ การใช้ประโยชน์ในการประกอบเกษตรกรรม ได้กำหนดให้มีอัตราขั้นต่ำของการประกอบการเกษตรกรรมไว้ในบัญชีแนบท้าย

โดยในส่วนของเกษตรกรรมสวนป่า จะกำหนดไว้ในพีชกลุ่มให้เนื้อไม้ ซึ่งมีอัตราขั้นต่ำ ๑๐๐ ต้นต่อไร่ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการประกอบการเกษตรในแต่ละท้องถิ่น ประกาศฯ ยังได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สำรวจสามารถเทียบเคียงชนิดพืชที่มีลักษณะใกล้เคียงกับชนิดพืชตามอัตราท้ายประกาศฯ และให้พิจารณาตามลักษณะการประกอบการเกษตรในแต่ละท้องถิ่นได้

อย่างไรก็ดี สำหรับข้อมูลและปัญหาอุปสรรคของการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกรณีการประกอบเกษตรกรรมแบบผสมผสาน หรือการทำสวนป่าที่ได้หยิบยกในครั้งนี้อย่างนี้ กระทรวงการคลังจะขอเข้าไปหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นการเพิ่มเติม โดยอาจพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ของประกาศฯ เพื่อให้การจัดเก็บภาษีมีความเหมาะสมกับข้อเท็จจริงของการประกอบเกษตรกรรมและเกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามข้อ ๓ รัฐบาลได้ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายใช้ประกอบการทำงานหรือไม่ อย่างไร

คำตอบข้อ ๓ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สกล.) ได้มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์จัดเก็บภาษีและการประเมินภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีที่ดินฯ โดยได้เผยแพร่คู่มือดังกล่าว แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึงอยู่แล้ว พร้อมทั้งได้มีการจัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรของ อปท. จำนวน ๗,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการฯ ได้ให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้ว กระทรวงมหาดไทยจะมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการภาษีประจำจังหวัดฯ และ อปท. ทราบอย่างทั่วถึง และถือปฏิบัติต่อไป